

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE III

Uczeń:

charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej; wymienia, odwołując się do przykładu Anglii, główne cechy monarchii parlamentarnej;

porównuje monarchię parlamentarną z monarchią absolutną, uwzględniając zakres władzy monarszej, prawa i obowiązki poddanych, rolę instytucji stanowych (parlamentu);

wyjaśnia, na czym polegała specyfika ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów na tle Europy.

wymienia idee oświecenia i rozpoznaje je w nauce, literaturze, architekturze i sztuce;

charakteryzuje zasadę trójpodziału władzy Monteskiusza i zasadę umowy społecznej Rousseau;

porównuje reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Rosji i Austrii.

przedstawia przyczyny i przejawy kryzysu państwa polskiego w czasach saskich;

charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Konarskiego i Stanisława Leszczyńskiego oraz dostrzega przejawy ożywienia w gospodarce i kulturze czasów saskich.

przedstawia przyczyny i następstwa wojny o niepodległość;

ocenia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych;

wymienia główne instytucje ustrojowe Stanów Zjednoczonych i wyjaśnia, w jaki sposób konstytucja amerykańska realizowała w praktyce zasadę trójpodziału władzy.

przedstawia okoliczności powstania, zadania i osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej;

sytuuje w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz postanowienia Konstytucji 3 maja;

wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i ocenia jej następstwa;

rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu.

Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w. Uczeń:

sytuuje w czasie I, II i III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiorze;

przedstawia cele i następstwa powstania kościuszkowskiego;

rozdziela wewntrzne i zewntrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej.

wyjaania glwne przyczyny rewolucji i ocenia jej skutki;

wskazuje charakterystyczne cechy dyktatury jakobińskiej;

opisuje glwne zasady ideowe rewolucji francuskiej zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela.

opisuje zmiany w Europie w okresie napoleońskim w zakresie stosunków społeczno-gospodarczych i politycznych

wyjaania okoliczności utworzenia Legionów Polskich i Księstwa Warszawskiego oraz opisuje cechy ustrojowe i terytorium Księstwa Warszawskiego;

ocenia politykę Napoleona wobec sprawy polskiej oraz postawę Polaków wobec Napoleona.

przedstawia zasady i postanowienia kongresu wiedeńskiego, uwzględniając jego decyzje w sprawie polskiej;

wyjaania glwne założenia idei liberalizmu, socjalizmu oraz idei narodowych w Europie w pierwszej połowie XIX w.

wymienia charakterystyczne cechy rewolucji przemysłowej;

podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków procesu uprzemysłowienia, w tym dla środowiska naturalnego;

identyfikuje najważniejsze wynalazki i odkrycia XIX w. oraz wyjaania następstwa ekonomiczne i społeczne ich zastosowania;

opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w XIX w. na podstawie źródeł pisanych, ikonograficznych i statystycznych.

opisuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych;

dostrzega podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec;

wyjaania przyczyny i sytuacje w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.;

ocenia pozytywne i negatywne skutki polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej

oraz kolonizowanych społeczności i państw. wskazuje na mapie nowy układ granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim;

charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego;

ocenia osiągnięcia Królestwa Polskiego w gospodarce, kulturze i szkolnictwie.

Społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej w okresie powstań narodowych. Uczeń: sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie listopadowe i powstanie styczniowe;

przedstawia przyczyny oraz porównuje przebieg i charakter powstań narodowych;

rozróżnia bezpośrednie i długofalowe następstwa powstańczych ruchów narodowych;

charakteryzuje główne nurty i postaci Wielkiej Emigracji.

wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;

charakteryzuje i ocenia zróżnicowane postawy społeczeństwa wobec zaborców;

porównuje warunki życia społeczeństwa w trzech zaborach w II połowie XIX w., uwzględniając możliwości prowadzenia działalności społecznej i rozwoju narodowego;

przedstawia główne nurty życia politycznego pod zaborami w końcu XIX w.

przedstawia skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego, w tym dla środowiska naturalnego;

charakteryzuje przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego;

przedstawia nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe.

wymienia główne przyczyny narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi

na przełomie XIX i XX w. oraz umiejscawia je na politycznej mapie świata i Europy; charakteryzuje specyfikę działań wojennych ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych.

wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917

wyjaśnia okoliczności przejścia przez bolszewików władzy w Rosji; opisuje bezpośrednie następstwa rewolucji lutowej i październikowej dla Rosji oraz Europy;

charakteryzuje reakcję Europy na wydarzenia w Rosji.

charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej oraz opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych;

ocenia wysiłek zbrojny Polaków;

wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej.

Ocena celująca.

Uczeń wykazuje się pełną wiedzą i umiejętnościami. Bierze czynny udział w życiu szkoły, wykazuje się aktywną i prospołeczną postawą, np. pomagając słabszym koleżankom i kolegom w nauce.

Ocena bardzo dobra

Uczeń samodzielnie wyjaśnia najważniejsze terminy i zagadnienia, a także prezentuje wątki poboczne omówionych tematów - opanował więc pełen zakres wiedzy i umiejętności przewidzianych w danej klasie. Logicznie kojarzy fakty. Formuluje własne opinie i wnioski oraz potrafi przekonująco uzasadnić swoje zdanie. Posługuje się bogatym i poprawnym językiem, słowa artykułuje w sposób wyraźny. Dbą o styl wystąpienia. Aktywnie współpracuje z grupą, zachęca inne osoby do aktywności oraz troszczy się o dobrą jakość efektów pracy drużyny. Wykazuje inicjatywę, nie będąc zachęcany przez nauczyciela. Bierze aktywny udział w życiu klasy.

Ocena dobra

Uczeń samodzielnie wyjaśnia najważniejsze terminy i zagadnienia oraz wykonuje zadania złożone. Potrafi kojarzyć fakty, formułować własne opinie i wnioski. Dbą o styl wystąpienia. Z zaangażowaniem pracuje w grupie i zachęca inne osoby do aktywności. Często sam zgłasza się do odpowiedzi.

Ocena dostateczna

Uczeń potrafi z pomocą nauczyciela wyjaśnić najważniejsze terminy i zagadnienia oraz wykonać typowe zadania o średnim stopniu trudności. Potrafi kojarzyć niektóre fakty. Nie popełnia zbyt często błędów składniowych ani językowych. Aktywnie współpracuje z grupą, czasami sam zgłasza się do odpowiedzi.

Ocena dopuszczająca

Uczeń potrafi z pomocą nauczyciela wyjaśnić niektóre z terminów i zagadnień omówionych na lekcjach oraz wykonać najprostsze zadania. Nie potrafi kojarzyć faktów. Posługuje się ubogim słownictwem. Popełnia liczne błędy językowe i składniowe. Nie unika współpracy z grupą, ale nie wykazuje się własną inicjatywą. Uaktywnia się tylko na wyraźne polecenie nauczyciela.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie potrafi wyjaśnić najważniejszych terminów ani zagadnień omówionych na lekcjach, nie jest w stanie wykonać najprostszych zadań, nawet z pomocą nauczyciela. Nie interesuje się tematyką zajęć oraz nie współpracuje z grupą.